

Asia Tekijänoikeus rakennukseen

Hakija N.N.

Annettu 08.12.2006

Tiivistelmä *Tekijänoikeudellisen suojan piiriin kuuluvaa rakennusta ei ollut rakennuspiirustusten ja valokuvien perusteella arvioituna muutettu enemmän kuin teknillisten ja tarkoituksenmukaisuussyiden perusteella voidaan pitää sallittuna tekijänoikeuslain 25 e §:n nojalla. Laajennus ei näin ollen vaatinut tekijän lupaa.*

LAUSUNTOPYYNTÖ

Arkkitehti N.N. on pyytänyt lausuntoa tekijänoikeuslain soveltamisesta rakennustaiteen tuotteeseen.

Selostus asiasta

N.N. suunnitteli vuosien 1981 ja 1984 välisenä aikana Valamon luostarin konservointi- ja kirjastorakennuksen. Toimeksiannon suunnittelutyöhön hän sai Suomen valtiolta (Opetusministerö/Rakennushallitus). Rakennus valmistui vuonna 1984 ja se sijaitsee Uuden Valamon luostarin alueella Heinävedellä. N.N.:n mukaan saavuttaessa luostarialueelle päätulosuunnasta rakennus hahmottuu ensimmäisenä luostarirakennuksena.

Rakennuksen valmistuttua 1984 se muodosti vuonna 1977 valmistuneen kirkon, vuonna 1979 valmistuneiden veljestön asuntojen ja vuonna 1983 valmistuneen hotellin (joista kaksi viimeksi mainittua N.N.:n suunnittelemia) kanssa omaleimaiseksi katsotun luostarirakennusten kokonaisuuden. Rakennusta arvioitiin laajasti sen valmistuttua lehdistössä.

N.N. sai tietää Heinäveden kunnan internetsivuilta kesäkuussa 2004 aikeesta laajentaa rakennusta. N.N. ilmoitti välittömästi luostarin alkuperäisen rakennuksen rakennuttajille tekijänoikeuksistaan. N.N. osallistui tarjouskilpailuun, joka koski Valamon luostarin kulttuurikeskukseksi nimetyn konservointi- ja kirjastorakennuksen laajentamisen suunnittelua. Hyväksytyksi tuli kuitenkin toinen suunnittelija, eli Arkkitehtitoimisto M.M.

N.N. katsoo, että hyväksytyksi tullut suunnittelutarjous, sellaisena kuin se nyt toteutetaan, merkitsee sitä, että alkuperäinen N.N.:n suunnittelema rakennuskokonaisuus muuttuu paitsi julkisivujen osalta myös sisätiloja koskevin osin ja siten kuin tekijänoikeusneuvostolle toimitetusta liitemateriaalista ilmenee.

N.N. katsoo olevan riidatonta, että hänen suunnittelemansa konservointi- ja kirjastorakennuksen omistaa Valamon luostari. Samalla tavoin on N.N.:n mukaan riidatonta, että hänellä on tekijänoikeus laatimiinsa rakennuspiirustuksiin ja laatimiensa rakennuspiirustusten mukaisesti rakennettuun konservointi- ja kirjastorakennukseen.

N.N. arvioi ehdotettujen muutostöiden olevan merkittäviä. Niiden jälkeen teos ei enää ole entinen. N.N. katsoo, että tekijänoikeuslain nojalla Valamon luostarilla ei ole oikeutta rakennusluvan mukaisiin muutoksiin. N.N.:n mukaan rakennusluvan myöntänyt viranomainen ei ole riittävästi varmistunut siitä, että rakentaminen voidaan tehdä rikkomatta lakia. N.N. katsoo niinkään, että hänellä olisi tullut olla oikeus tarkistaa Arkkitehtitoimisto M.M.:n suunnitelmat ja lausua niistä mielipiteensä ennen kuin rakennustarkastaja myönsi toimiluvan. Kun rakennuslupaviranomaisen tulee maankäyttö- ja rakennuslain mukaan lupaa rakentamiseen harkitessaan ottaa huomioon esimerkiksi rakennuksen terveellisyyden ja turvallisuuden vaatimukset, yhtä lailla lupaviranomaisen tulee ottaa huomioon myös tekijänoikeuteen kuuluvat lakiin perustuvat vaatimukset.

Rakennuksen alkuperäinen arkkitehtuuri

N.N.:n mukaan, konservointi- ja kirjastorakennus on suunniteltu 1980-luvun alussa, jolloin myös Suomessa oli yleinen "postmoderni" arkkitehtuurin tyyli-suunta. Rakennuksen arkkitehtuurissa on ilmennetty Pohjois-Venäjän luostariarkkitehtuuria "postmodernein" keinovalikoimin. Lisäksi N.N. on kertomansa mukaan sovittanut rakennuksen hahmoltaan ja massoitteeltaan luostarialueen vanhaan kartanoympäristöön ja aikaisemmin valmistuneisiin luostarirakennuksiin. N.N. on liittänyt valokuvia osoittamaan rakennuksen suhdetta luostariryhmään.

Laajennuksen ja muutosten vaikutus

Rakennusta on esitettyjen rakennuslupapiirustusten mukaan suunniteltu laajennettavaksi kolmeen suuntaan. Nämä laajennukset on liitetty suoraan alkuperäisen rakennuksen kylkiin "pahkuroiksi". Tällöin rakennuksen alkuperäinen hahmo muuttuu N.N.:n mukaan "möhkälemäiseksi", josta on mahdotonta tunnistaa alkuperäisiä rakennuksen osia. Alkuperäisen rakennuksen ulkoseinistä n. 40% puretaan tai muutetaan sisäseiniksi.

N.N. toteaa, että laajennuksen julkisivujen tyyliaiheet ovat suoraan lainattuja hänen suunnittelemastaan rakennuksesta. Alkuperäisen rakennuksen luonnossuunnitteluvaiheessa oli Rakennushallitus edellyttänyt rakennuksen laajentamisen suunnittelua. N.N.:n mukaan tällöin oli hyväksytty laajentamisen vaihtoehdoksi erillinen "siipiosa". Nyt suunniteltua laajennusta N.N. pitää "muodottomana rakennusmöhkäleenä".

Muutokset sisätiloissa ja rakenteissa

N.N.:n mukaan puhesaliksi muutettu tila muuttuu akustisesti olennaisesti ja se edellyttää tilaan uusia akustisia rakenteita. Rakennuksen alkuperäinen länteen suuntautuva terassi puretaan ja sen ikkunat poistetaan, jolloin pääaula muuttuu pimeäksi sisätilaksi. Kirjastoon johtavasta käytävästä poistetaan ikkunat, jolloin se muuttuu pimeäksi sisätilaksi. Lisäksi yksi kulmaikkuna muurattaisiin umpeen, jolloin N.N.:n mukaan kirjastosalin sisäarkkitehtuuri muuttuu olennaisesti luonnonvalon ja näkymien kannalta.

N.N. katsoo kirjelmänsä lopuksi, että esitettyine laajennuksineen kulttuurikeskusrakennus ei enää ilmennä sitä omalaatuisuutta, jota hän on alkuperäisessä rakennuksessa halunnut ilmaista.

Valamon luostarin vastine

Valamon luostari on lähettänyt Arkkimandriitta Sergein allekirjoittaman vastineen joka on saapunut tekijänoikeusneuvostolle 23.10.2006. Vastineessaan Valamon luostari toteaa seuraavaa.

Yli 20 vuotta sitten valmistuneen rakennuksen silloinen pääkäyttötarkoitus oli ikonien ja taideteosten konservointi, kirjastotoiminta ja Laatokan Valamosta evakuoitujen esineiden ja arkistomateriaalin varastointi. Rakennukseen valmistui myös yhdistetty kokous- ja näyttelysali. Rakennusta kutsutaan nykyään kulttuurikeskukseksi, mikä nimitys paremmin kuvaa nykyistä toimintaa rakennuksessa.

N.N. on tehnyt Heinäveden kunnan rakennustarkastajan rakennuslupapäätöksestä valituksen Kuopion hallinto-oikeuteen. N.N. on saanut Kuopion hallinto-oikeudelta kielteisen päätöksen (283/3) eikä N.N. ole saanut asiassa valituslupaa Korkeimmalta hallinto-oikeudelta (17.7.2006/1802/1368/1/06).

Tekijänoikeuslain 25e §:n mukaan omistajalla on oikeus tekijän luvatta muuttaa rakennusta, mikäli teknilliset tai tarkoituksenmukaisuussyyt sitä vaativat. Rakennukset palvelevat tavallisesti ensisijassa käytännöllistä tarvetta. Kyseessä oleva rakennus valmistui vuonna 1984. Luostarin matkailutoiminnan kehittymisen myötä rakennukseen on tehty tarpeellisia sisäisiä muutoksia jo vuonna 2000, jolloin mm. entinen kirkkotekstiilivarasto muutettiin museohuoneeksi opetusministeriön määrärahojen turvin. Nyt tehdyllä rakennuksen osittaisella muuttamisella on korjattu ja parannettu aikaisemman suunnitelman tasoa siten, että rakennus ja sen olosuhteet saadaan toimimaan myös aikaisempien vaatimusten mukaan.

Valamon luostarin vastineessa tuodaan esiin muutoksen taustalla olevia käytännön seikkoja. Rakennuksessa oli aiemmin yhdistetty kokous- ja näyttelysali. Käytännössä tämä tarkoitti, että tilassa voitiin järjestää joko kokouksia tai tapahtumia tai pelkästään näyttelyitä. Eriyttämällä kokous- ja näyttelytila voidaan nyt samanaikaisesti järjestää näyttelyitä ja kokouksia ympäri vuoden. Konservointilaitoksen puutyötila oli sijoitettu monen mutkan ja oven taakse siten, ettei sinne saanut kuljetettua pitkää puutavaraa. Erityisenä ongelmana pidettiin myös sitä, että puutyötila, laboratoriot ja konservaattorin toimisto sijaitsivat vierekkäin. Laboratorioissa ei saa olla tärinää eikä

pölyä. Jos pohjakerroksessa puutyötilan alla olevassa museihuoneessa tai läheisessä kokoussalissa oli asiakkaita, ei puuntyöstökoneita voinut melun ja tärinän vuoksi käyttää samanaikaisesti.

Toteutetussa laajennuksessa puutyötila on sijoitettu uloimmaksi rakennuksen päätyyn, jolloin edellä mainitut ongelmat ovat poistuneet. Viereiseen huoneeseen on sijoitettu konservointilaitoksen pakkaus- ja varastotilat, jotka olivat aiemmin kustannussyistä jääneet rakentamatta.

Valamon luostari viittaa N.N.:n lausuntopyynnön liitteeseen 13, josta ilmenee että noin 25 vuotta sitten oli laadittu laajennussuunnitelma suunnitteluryhmässä mukana olleen kirkkokunnan konservattorin pyynnöstä. Laajennustarpeen arvioitiin tuolloin kohdistuvan konservointilaitoksen toimintaan. Nykyisten laajennustarpeiden toteuttaminen tuolloin esitettyyn lisäsiipeen tuntuu luostarin vastineen mukaan toiminnallisesti mahdottomalta. Nyt toteutetussa laajennuksessa kokoussalin laajennus liittyy suoraan vanhaan saliin, näyttelysalit liittyvät suoraan vuonna 2000 tehtyyn museihuoneeseen ja uusi puutyötila liittyy konservointilaitoksen päätyyn. Kulku konservointilaitokseen, kirjastoon, kokoussaliin ja näyttelytiloihin tapahtuu nyt pääsisäänkäynnin kautta.

Valamon luostari toteaa lopuksi, että hankkeen rahoitukseen osallistuvien OPM/Itä-Suomen lääninhallituksen ja Etelä-Savon TE-keskuksen avustuspäätöksissä on ehto, jonka mukaan kaikki hankinnat on kilpailutettava julkisia hankintoja koskevien sääntöjen mukaisesti. Käytännössä julkisen hankintalain mukaista kilpailumenettelyä ei voisi toteuttaa, jos "alkuperäisellä" arkkitehdillä olisi yksinoikeus laajennettavan tai muutettavan kohteen suunnitteluun.

Valamon luostarin vastineeseen sisältyy kaksi liitettä, 1.7.2005 päivätty Etelä-Savon ympäristökeskuksen lausunto ja piirros kulttuurikeskuksen suunnitelluista muutostöistä.

Materiaalin täydennykset

Tekijänoikeusneuvosto on pyytänyt hakijaa ja Valamon luostaria täydentämään ilmoittamiaan tietoja lisärakennuksen laajuudesta. Syynä tähän on osapuolien liittämiä rakennusten pohjapiirustusten eräät eroavuudet.

Valamon luostari on toimittanut asiaa koskeneen vastineen 30.11.2006 jossa on liitteenä viisi valokuvaa laajennuksesta. Hakija on toimittanut vastineen jossa viittaa aiemmin toimittamiensa pohjapiirustusten perustuvan rakennuslupahakemukseen oheistettuihin piirustuksiin.

Valamon luostarin vastineen mukaan taloudellisista syistä johtuen rakennuksen laajennus on toteutettu alkuperäistä rakennuslupaa suppeampana. Tästä johtuen erityisesti kohteet 1 ja 3 ovat toteutuneet alkuperäistä lupaa suppeammassa muodossa.

Tekijänoikeusneuvostolle esitetyt kysymykset

- 1) Onko vuonna 1984 valmistunutta suunnittelemani Valamon luostarin konservointi- ja kirjastorakennusta pidettävä tekijänoikeuslain 1 §:n 1 momentin tarkoittamana rakennustaiteen tuotteena?
- 2) Jos rakennusta on pidettävä tekijänoikeuslain 1 §:n 1 momentin tarkoittamana rakennustaiteen tuotteena, tarkoittaako tekijänoikeuslain 2 §:n yksinomainen oikeus määrätä teoksesta sitä, että teoksen (rakennuksen) muuttamiseen tarvitaan minun lupani?
- 3) Onko rakennuksen omistajalla Valamon luostarilla oikeus muuttaa rakennusta ilman minun lupaani siinä määrin ja siten kuin Heinäveden kunnan rakennustarkastajan myöntämä rakennuslupa 30.6.2005 § 190 tarkoittaa ja mitkä muutokset ja lisäykset rakennuksessa ilmenevät liitteistä 7-11 verrattuna liitteisiin 1-6?
- 4) Olisiko minulla (tekijänoikeudet rakennukseen omistavalla N.N.:llä) ennen rakennusluvan myöntämistä tullut olla oikeus tarkistaa Arkkitehtitoimisto M.M.:n suunnitelmat (pääpiirustukset) ja lausua muutoksista mielipiteeni?
- 5) Olisiko rakennuslupaviranomaisen (Heinäveden kunnan rakennustarkastajan) tullut ennen rakennusluvan myöntämistä varmistua siitä, että a) tuliko suunnittelemani rakennuskokonaisuudessa suoritettaviin laajennus- ja muutostöihin myönnettävää lupaa harkittaessa soveltaa tekijänoikeuslakia ja että b) voivatko myönnetyn rakennusluvan mukaisesti suoritettavat laajennus- ja muutostyöt merkitä tekijänoikeuteni loukkaamista?
- 6) Millä taholla on todistustaakka siitä, että c) merkitseekö teoksen muuttaminen (tässä tapauksessa rakennuksen muuttaminen) tekijän taiteellisen arvon tahi omalaatuisuuden loukkaamista ja d) ovatko rakennuksen tekijän luvatta tehdyt muutokset teknillisten ja tarkoituksenmukaisuussyiden vaatimia?

TEKIJÄNOIKEUSNEUVOSTON LAUSUNTO

Tekijänoikeudesta

Tekijänoikeuslain (TekijäL, 404/1961) 1 §:n 1 momentin mukaan sillä, joka on luonut kirjallisen tai taiteellisen teoksen, on yksinoikeus teokseen. Säännös sisältää esimerkkiluettelon suojattavista teostyypeistä. Tekijänoikeussuojaa saavat esimerkiksi kaunokirjalliset, kuvataiteen ja rakennustaiteen teokset.

Teoksella tekijänoikeudellisessa merkityksessä tarkoitetaan henkisen luomistyön tuotetta. Kirjallinen tai taiteellinen tuote on tekijänoikeudella suojattu, jos sitä voidaan pitää tekijänsä luovan työn omaperäisenä tuloksena. Tällöin se niin sanotusti ylittää

teoskynnyksen eli saavuttaa teostason. Suojan edellytyksenä ei ole muita erityisiä vaatimuksia.

Tekijänoikeuden sisällöstä säädetään TekijäL 2 ja 3 §:ssä. Tekijän taloudellisista oikeuksista säädetään 2 §:ssä. TekijäL 2 §:n 1 momentin mukaan tekijänoikeus tuottaa, TekijäL 2 luvussa säädetyn rajoituksen, yksinomaisen oikeuden määrätä teoksesta valmistamalla siitä kappaleita ja saattamalla se yleisön saataviin, muuttamattomana tai muutettuna, käännöksenä tai muunnelmana, toisessa kirjallisuus- tai taidelajissa taikka toista tekotapaa käyttäen.

Tekijän moraalisisistä oikeuksista säädetään TekijäL 3 §:ssä. TekijäL 3 §:n 1 momentin mukaan tekijä on ilmoitettava hyvän tavan mukaisesti, kun teoksesta valmistetaan kappale tai teos kokonaan tai osittain saatetaan yleisön saataviin. TekijäL 3 §:n 2 momentissa kielletään teoksen muuttaminen tekijän kirjallista tai taiteellista arvoa tai omalaatuisuutta loukkaavalla tavalla ja teoksen saattaminen yleisön saataviin tekijää sanotuin tavoin loukkaavassa muodossa tai yhteydessä.

Rakennuksen tekijänoikeussuojasta on oikeuskirjallisuudessa todettu mm., että "arkkitehtoniset teokset ovat suojattuja sikäli kuin ne rakennuksen suunnittelun ja sijoituspaikan tahi sen yksityiskohtien (huoneiden asettelu, valaistussuhteet, porraskäytävien luku, mukavuudet) puolesta edustavat jotakin taiteellista lisää. Tavallisimmin tämä lisä ilmenee rakennuksen julkisivussa, mutta saattaa käydä ilmi myös portista, ovista jne. (...) Rakennuksen ei-taiteelliset osat, kuten huoneiden jaotus, ovat suojaa vailla ja niiden toisintaminen on sallittua." (Kivimäki T.M., "Uudet tekijänoikeus- ja valokuvauslait", s. 28).

Rakennuksia koskee TekijäL 25e §:n rajoitussäännös, jonka mukaan rakennusta saa omistaja tekijän luvatta muuttaa, mikäli teknilliset tai tarkoituksenmukaisuussyyt sitä vaativat. Kyseinen lainkohta oli ennen lainmuutosta 24.3.1995/446 TekijäL 13 §:ssä samansisältöisenä ja siinä alkuperäisessä sanamuodossa joka oli laissa 404/1961. Tässä sanamuodossa se sisältyi komiteanmietintöön KM 1953:5 (12 §), jolloin säännöksen sisällöstä todettiin mm. seuraavaa (s. 55):

"Rakennusteokset palvelevat tavallisesti ensi sijassa käytännöllistä tarvetta. Asian luonnosta sen vuoksi johtuu, että kysymyksen ollessa sellaisesta teoksesta tekijän edun tietyissä olosuhteissa täytyy väistyä käytännöllisten ja teknillisten vaatimusten tieltä."

Mietinnössä todettiin niinkään, että kyseinen säännös muodostaa poikkeuksen TekijäL 3 § 2 momentin yllämainitusta muuttamisoikeudesta ("droit au respect"), ja sitä on tästä syystä tulkittava suppeasti (ss. 55-56):

"Syyn muuttamiseen tulee olla joskaan ei ehdottomasti välttämättömän, niin kuitenkin objektiivisesti katsoen tarpeellisen, jotta rakennus tai esine voisi täyttää hyötytehtävänsä. Jos muutos tosiasiallisesti on tuollaisen syyn vaatima, saataisiin siihen ryhtyä ei vain tekijän suostumuksetta, vaan vieläpä silloinkin kun muutoksesta aiheutuisi sellainen teoksen muuttaminen taiteellisessa suhteessa, jota tekijä aiheellisesti voisi pitää arvoaan ja omalaatuisuuttaan loukkaavana."

Myöhemmässä komiteanmietinnössä KM 1957:5 korostui rajoittava tulkinta (s. 19):

"Tämän pykälän sanamuotoa on jossakin määrin muovailtu lähinnä sen seikan selvemmin ilmaisemiseksi, että kysymyksessä olevaa teosta on lupa muuttaa vain sen verran kuin säännöksessä tarkoitetut syyt sitä vaativat."

Tekijänoikeus on TekijäL 43 §:n mukaan voimassa, kunnes 70 vuotta on kulunut tekijän kuolinvuodesta.

Korkeimman oikeuden ratkaisuja

Korkein oikeus on käsitellyt rakennuksen tekijänoikeutta ratkaisuisaan 1989:149 ja 1988:4. Ratkaisut eivät anna suoranaista oikeusohjetta lausuntopyynnössä käsiteltyn tapaukseen.

Tekijänoikeusneuvoston aikaisempia lausuntoja

Tekijänoikeusneuvosto on lausunut rakennuksen tai rakennuspiirustusten tekijänoikeussuojasta useissa lausunnoissaan, esim. TN 1995:18, TN 1996:4, TN 1997:16, TN 1999:3 ja TN 2002:5. Yleislinjana voidaan luonnehtia, että rakennus tai rakennuspiirustus on voinut jäädä vaille tekijänoikeusuojaa, jos niistä ei ole ilmennyt riittävää itsenäisyyttä ja omaperäisyyttä. Lausunnossa TN 2002:5 todettiin, että esimerkiksi rakennuksen sisätilojen portaiden leveyden vähäistä muuttamista taikka rakennuksen jonkin julkisivumateriaalin vaihtamista vastaaventyppiseen, mutta halvempaan materiaaliin voitaneen usein perustella TekijäL 25 e §:ssä tarkoitetuilla teknillisillä tai tarkoituksenmukaisuussyillä.

Vastaus lausuntopyynnössä esitettyihin kysymyksiin

Tekijänoikeusneuvosto antaa lausuntonsa toteutettua suunnitelmaa koskevan materiaalin perusteella.

1) Onko vuonna 1984 valmistunutta suunnittelemani Valamon luostarin konservointi- ja kirjastorakennusta pidettävä tekijänoikeuslain 1 §:n 1 momentin tarkoittamana rakennustaiteen tuotteena?

Tekijänoikeusneuvosto on arvioinut asiaa lausuntopyynnön liitemateriaalin pohjalta. Sen perusteella tekijänoikeusneuvosto katsoo, että Valamon luostarin konservointi- ja kirjastorakennus on itsenäinen ja omaperäinen rakennustaiteen teos ja nauttii tekijänoikeussuojaa.

2) Jos rakennusta on pidettävä tekijänoikeuslain 1 §:n 1 momentin tarkoittamana rakennustaiteen tuotteena, tarkoittaako tekijänoikeuslain 2 §:n tarkoittama yksinomainen oikeus määrätä teoksesta sitä, että teoksen (rakennuksen) muuttamiseen tarvitaan minun lupani?

Rakennuksen muuttamiseen tarvitaan tekijänoikeuden haltijan eli tässä tapauksessa tekijän lupa, huomioiden kuitenkin TekijäL 25 e §:n rajoitussäännöksen, joka sallii rakennuksen muuttamisen, jos teknilliset tai tarkoituksenmukaisuussyt sitä vaativat.

3) *Onko rakennuksen omistajalla Valamon luostarilla oikeus muuttaa rakennusta ilman minun lupaani siinä määrin ja siten kuin Heinäveden kunnan rakennustarkastajan myöntämä rakennuslupa 30.6.2005 § 190 tarkoittaa ja mitkä muutokset ja lisäykset rakennuksessa ilmenevät liitteistä 7-11 verrattuna liitteisiin 1-6?*

Tekijänoikeusneuvosto katsoo, että Valamon luostarin kirjelmään liittyvän piirrossarjan ja asiaan liittyvien valokuvien perusteella, että rakennuksen laajennus ei aiheuta niitä kielteisiä seurauksia, joihin N.N. vetoaa. Toteutettu laajennus on rakennuksen omistajan tarpeiden näkökulmasta asianmukaisilla tarkoituksenmukaisuussyillä perusteltu.

4) *Olisiko minulla (tekijänoikeudet rakennukseen omistavalla N.N.:llä) ennen rakennusluvan myöntämistä tullut olla oikeus tarkistaa Arkkitehtitoimisto M.M.:n suunnitelmat (pääpiirustukset) ja lausua muutoksista mielipiteeni?*

Tekijänoikeudellinen arvio ei ole riippuvainen rakennuslupamenettelystä. Rakennusta ei saa muuttaa tekijänoikeuslain vastaisesti, vaan TekijäL 25 e §:n ylittävien muutosten osalta tulee pyytää tekijän lupa.

5) *Olisiko rakennuslupaviranomaisen (Heinäveden kunnan rakennustarkastajan) tullut ennen rakennusluvan myöntämistä varmistua siitä, että a) tuliko suunnittelemani rakennuskokonaisuudessa suoritettaviin laajennus- ja muutostöihin myönnettävää lupaa harkittaessa soveltaa tekijänoikeuslakia ja että b) voivatko myönnetyn rakennusluvan mukaisesti suoritettavat laajennus- ja muutostyöt merkitä tekijänoikeuteni loukkaamista?*

Tekijänoikeusneuvosto tulkitsee laissa määrätyn tehtävänsä mukaisesti (TekijäL 55 §) tekijänoikeuslakia eikä tulkitse muita mahdollisia lakeja kuten rakennuslakia. Muutoin tekijänoikeusneuvosto viittaa vastaukseen kysymykseen 4.

6) *Millä taholla on todistustaakka siitä, että c) merkitseekö teoksen muuttaminen (tässä tapauksessa rakennuksen muuttaminen) tekijän taiteellisen arvon tahi omalaatuisuuden loukkaamista ja d) ovatko rakennuksen tekijän luvatta tehdyt muutokset teknillisten ja tarkoituksenmukaisuussyiden vaatimia?*

Todistustaakkaan liittyvä sääntely on osa oikeudenkäyntimenettelyä ja prosessioikeutta. Tekijänoikeusneuvosto ei ota kantaa prosessioikeudellisiin kysymyksiin, mutta viittaa kuitenkin siihen lähtökohtaan, että tekijänoikeuslain rikkomukseen vetoavan tulee näyttää väitteensä toteen.

Lausuntoon liittyy eriävä mielipide (Heikkilä).

Puheenjohtaja

Niklas Bruun

Sihteeri

Mikko Huuskonen

Lausunto on käsitelty tekijänoikeusneuvoston täysistunnossa. Asian ratkaisemiseen ovat osallistuneet Niklas Bruun (puheenjohtaja), Arto Alaspää, Martti Heikkilä, Tuula Hämäläinen, Teemu Kalliala, Satu Kangas, Kirsi-Marja Okkonen, Tytti Peltonen, Maria E. Rehbinder, Risto Ryti, Markku Uotila, Martti Virtanen ja Ahti Vänttinen.